

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»

Канцедал Н. А., завідувач, професор кафедри обліку і оподаткування,
Розробники:
к.е.н., доцент

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Бухгалтерський облік
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Канцедал Наталія Анатоліївна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, професор кафедри; кабінет 436, навчальний корпус 4 e-mail: nataliia.kantsedal@pdaa.edu.ua https://www.pdaa.edu.ua/people/kancedal-nataliya-anatoliyvna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	071 Облік і оподаткування ОПП Облік і оподаткування
Попередні умови для вивчення дисципліни	Історія бухгалтерського обліку; Правознавство; Університетська освіта; Економічна теорія; Основи оподаткування
Заплановані результати навчання	
Мета вивчення навчальної дисципліни:	формування системи знань здобувачів вищої освіти з теорії та практики ведення обліку на підприємствах.
Основні завдання навчальної дисципліни:	вивчення предмета, об'єкта та методів бухгалтерського обліку, набуття навичок їх практичного застосування для ефективного використання облікової інформації в управлінні.
Компетентності: Загальні компетентності (ЗК):	ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК04. Здатність працювати автономно. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК):	СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
Програмні результати навчання	ПРО2. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПРО3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПРО5. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств; ПРО21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 210. Кількість кредитів – 7.

Політика навчальної дисципліни	Форма семестрового контролю – екзамен. Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонене. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:	Презентації, веб-ресурси, електронний варіант матеріального забезпечення (для дистанційної роботи); друкований варіант матеріального забезпечення (для аудиторної роботи)

**Структура (тематичний план) навчальної дисципліни
ОО бд 2022, ОО бз 2022**

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1 курс (2 семестр)										
Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика	18	2	2	-	14	44	2	-	-	42
Тема 2. Організаційно-правові засади регулювання обліку в Україні	20	2	4	-	14	42	-	-	-	42
Тема 3. Предмет і метод бухгалтерського обліку	18	2	2	-	14	42	-	-	-	42
Тема 4. Бухгалтерський баланс	26	4	8	-	14	46	2	2	-	42
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис	26	4	8	-	14	44	-	2	-	42
Тема 6. Документування в системі бухгалтерського обліку	22	4	4	-	14	44	-	2	-	42
Тема 7. Оцінка і калькулювання в системі бухгалтерського обліку	20	2	4	-	14	44	-	2	-	42
Тема 8. Облік господарських процесів та фінансових результатів	22	4	4	-	14	44	-	2	-	42
Тема 9. Інвентаризація в системі бухгалтерського обліку.	20	2	4	-	14	42	-	-	-	42
Тема 10. Звітність в системі бухгалтерського обліку.	18	2	2	-	14	43	-	-	-	43
У т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	-	60	-	-	-	60
Усього годин	210	28	42	-	140	435	4	10	-	421

Форми контролю результатів навчання

Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачі вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Картковий експрес-контроль	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
ПР02.	2,5	5	7,5	5	5	25
ПР03.	2,5	5	7,5	5	5	25
ПР05.	2,5	5	7,5	5	5	25
ПР21.	2,5	5	7,5	5	5	25
Разом	10	20	30	20	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

(денна форма навчання)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачі вищої освіти				Разом по темі
	Опитування (теорія)	виконання практичних завдань	картковий експрес-контроль	завдання самостійної роботи	
Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика	1	2	-	2	5
Тема 2. Організаційно-правові засади регулювання обліку в Україні	1	2	-	2	5
Тема 3. Предмет і метод бухгалтерського обліку	1	2	-	2	5
Тема 4. Бухгалтерський баланс	1	2	5	2	10
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис	1	2	5	2	10
Тема 6. Документування в системі бухгалтерського обліку	1	2	5	2	10
Тема 7. Оцінка і калькулювання в системі бухгалтерського обліку	1	2	5	2	10
Тема 8. Облік господарських процесів та фінансових результатів	1	2	5	2	10
Тема 9. Інвентаризація в системі бухгалтерського обліку.	1	2	5	2	10
Тема 10. Звітність в системі бухгалтерського обліку.	1	2	-	2	5
Всього	10	20	30	20	80
Екзамен	-	-	-	-	20
Разом	-	-	-	-	100

Заочна форма навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачі вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
ПР02.	2,5	1,5	9,5	6,5	5	25
ПР03.	2,5	1,5	9,5	6,5	5	25
ПР05.	2,5	1,5	9,5	6,5	5	25
ПР21.	2,5	1,5	9,5	6,5	5	25
Разом	10	6	38	26	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачі вищої освіти				Разом по темі
	Опитування (теорія)	виконання практичних завдань	контрольна робота	завдання самостійної роботи	
Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика	1	-	38	2	3
Тема 2. Організаційно-правові засади регулювання обліку в Україні	1	-		2	3
Тема 3. Предмет і метод бухгалтерського обліку	1	-		2	3
Тема 4. Бухгалтерський баланс	1	2		3	4
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис	1	2		3	4
Тема 6. Документування в системі бухгалтерського обліку	1	-		3	3
Тема 7. Оцінка і калькулювання в системі бухгалтерського обліку	1	-		3	3
Тема 8. Облік господарських процесів та фінансових результатів	1	2		3	5
Тема 9. Інвентаризація в системі бухгалтерського обліку	1	-		3	3
Тема 10. Звітність в системі бухгалтерського обліку	1	-		2	3
Всього	10	6	38	26	80
Екзамен	-	-	-	-	20
Разом	-	-	-	-	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика: навч. посіб. / Лень В. С., Гливінко В. В. Київ, ЦУЛ, 2018. 608 с.
2. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах: підруч. для студентів ВНЗ / В. Я. Плаксієнко [та ін.]; [за ред. В. Я. Паксієнка]. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 519 с.
3. Бухгалтерський облік : підручник / [Я. Д. Крупка та ін.]. Тернопіл. нац. екон. ун-т. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 459 с.
4. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. Київ : Консультант, 2017. 67 с.
5. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: підручник / [А. Г. Загородній та ін.]. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів : Вид-во Львів. політехніка, 2018. 278 с.
6. Ткаченко Н. Теорія бухгалтерського обліку. Київ, Вид-во Алерта. 2017. 174 с.

Допоміжні

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / А. П. Макаренко [та ін.]. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 547 с.
2. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посіб. / С. А. Бурлан, Н. В. Каткова; Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 271 с.
3. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 435 с.
4. Бухгалтерський облік та податкова звітність самозайнятих осіб: [практ. посіб.] / Ін-т права та післядиплом. освіти М-ва юстиції України, Держ. фіск. служба України; [Д. В. Журавльов та ін. ; за ред. В. М. Аксюкова, М. І. Москаленка]. Київ : ОВК, 2017. 236 с.
5. Канцедал Н. А. Документування в системі бухгалтерського обліку: юридичний аспект. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси» Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет*. Випуск 9 (33). Ч.2. Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. Луцьк, 2012. С. 43-52.
6. Канцедал Н. А. Термінологічні аспекти ідентифікації предмета і об'єкта бухгалтерського обліку. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (ХНТУСГ). Економічні науки*. Харків. 2009. № 83. С. 121-126.
7. Канцедал Н. А. Термінологічні аспекти ідентифікації предмета і об'єкта бухгалтерського обліку. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (ХНТУСГ) / Економічні науки*. Харків. 2009. № 83. С. 121-126. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1784>
8. Канцедал Н.А. Общие и отличительные признаки научных подходов к трактовке метода бухгалтерского учета. *Institutional framework of the economy functioning in conditions of transformation : Collection of scientific articles*. Vol. 2 Verlag SWG imex CmbH, Nürnberg, Deutschland, 2014. P. 148-150. (ISBN 978-3-00-046113-2). URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/436>
9. Канцедал Н. А. Адитивний і процедурний підходи як способи пізнання у методології наукових досліджень обліку. *Облік і фінанси*. 2016. № 1 (71). С. 27-31. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/article/346/>
10. Канцедал Н. А. Наукова інтерпретація методології бухгалтерського обліку у працях Г. Г. Кірейцева. *Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: збірник матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (26 лютого 2015 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. Б. В. Мельничук*. К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. С. 69-72. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/326>
11. Канцедал Н. А. Наукова інтерпретація методології обліку у працях корифеїв

бухгалтерської думки. *Облік і фінанси*. 2018. № 2(80). С. 16.-23. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/article/566/>

12. Канцедал Н. А., Пономаренко О. Г. Обґрунтування взаємозв'язку теорії і практики бухгалтерського обліку: інституційний підхід. *Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році (м. Полтава, 16-17 травня 2019 року)*. Полтава : РВВ ПДАА, 2019. С. 110-112. <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/5330>

13. Лень В. С. Бухгалтерський облік у галузях економіки : [підручник] / В. С. Лень, В. В. Гливінко. Чернігів : Десна Поліграф, 2013. 437 с.

14. Маренич Т. Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: Підручник / Т. Г. Маренич, В. Я. Амбросов (ред.). – 2-е видання, доповнене і перероблене. – К.: ВД «Професіонал» 2005. – 896 с.

15. Михайлов М.В. Бухгалтерський облік (теорія): навч. посібник / Михайлов М.В., Глумаченко А.І., Гончар В.П., Бачмат Г.А. К.: Центр учбової літератури, 2007. 247 с.

16. Моя професія – бухгалтер, фінансист: навч. посібник / Ф. Ф. Бутинець (ред.), І. А. Панченко. – Житомир: ЖДТУ, 2005. 156 с.

17. Наукові та прикладні аспекти удосконалення бухгалтерського обліку, економічного контролю та системи оподаткування : кол. монографія / (за ред. В. Я. Плаксієнка) ; Полтав. держ. аграр. акад. Полтава : Астроя, 2018. 351 с.

18. Облік і аудит: практикум дистанційного тестування: навч. посіб. / [М. Ф. Огійчук та ін.]; за заг. ред. проф.: М. Ф. Огійчука, Є. В. Калюги, В. Я. Плаксієнка. К. : Алерта, 2014. 453 с.

19. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : [підручник] / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. - Л. : Вид-во ННВК «АТБ», 2013. 419 с.

20. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / І. Б. Садовська, С. Г. Михалевич, Т. Г. Вегера. Луцьк : навчально-видавничий відділ ЛНТУ, 2009. 458 с.

Інформаційні ресурси

1. «Облік і фінанси» (e-ISSN 2518-1181, p-ISSN 2307-9878) – фаховий рецензований науково-виробничий журнал відкритого доступу. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/aboutus/>

2. Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/>

3. Вісник ХНАУ – фаховий журнал відкритого доступу. URL: <http://visen.knau.kharkov.ua/>

4. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета. URL: <http://vobu.ua/ukr/>

5. Дебет-кредит. Український бухгалтерський портал. URL: <https://dtk.com.ua/>

6. Електронний репозитарій наукових публікацій ПДАА. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/>

7. Енциклопедія бухгалтерських проводок. Авторський проект Рими Грачової. URL: <https://buhlabaz.ru/provodki>

8. Жива бухгалтерська книга. Онлайн-видання. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/buhbook>

9. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

10. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

11. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/39-buhgalterskiy-oblk-sadovska-b.html>

12. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. 2-ге вид., переробл. і доп. / В.Г. Швець. К. : Знання, 2006. 525 с. URL: <http://polka-knig.com.ua/book.php?book=541>